

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 180—
pol leta . . . " 90—
četrt leta . . . " 45—
za mesec . . . " 15—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 240—
pol leta . . . " 120—
četrt leta . . . " 60—
za mesec . . . " 20—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 4 dolarja
polletno . . . 2 dolarja
četrtletno . . . 1 dolar.

Novi naročniki naj pošiljajo

naročnino po nakaznici.

Glagasi se zaračunajo po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 1 K
30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6/L
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Nova vlada sestavljena.

LDU Beograd, 16. maja. Nocoj je bila poslednja konferenca za sestavo koncentracijske vlade. Dosežen je sporazum v vseh vprašanjih. V parlamentarnih krogih se trdi, da bo ministrska lista sestavljena tako-le:

Predsednik in minister brez portfelja: dr. Milenko Vesnić.

Minister zunanjih stvari: dr. Ante Trumbić.

Namestnik ministra za zunanje stvari in minister trgovine dr. Momčilo Ninčić.

Minister notranjih stvari dr. Ljuba Davidović.

Minister za konstituanto Stojan Protić.

Minister za prosveto Svetozar Pribičević.

Minister za promet dr. Anton Korošec.

Vojni minister general Branko Jovanović.

Minister za pošto in brzojav dr. Mato Drinković.

Minister za šume in rudé dr. Ivica Kovačević.

Minister za socijalno politiko dr. Vekoslav Kukovec.

Minister vere Voja Marinković.

Minister za agrarno reformo dr. Krizman.

Minister pravosodja Marko Trifunović.

Minister narodnega zdravstva Šika Rafailović.

Finančni minister Kosta Stojanović.

Minister prehrane Rista Jočković (Crnogorec dr. Smolakov skupine).

Minister za zgradbe Joca Jovanović.

Minister za poljedelstvo Velizar Janković.

Nocoj je dr. Vesnić odšel na dvor, da predloži regentu ministrsko listo. Jutri bo Protićev kabinet predložil demisijo, nato bo pa regent formalno ponudil sestavo vlade dr. Vesniću. Tako bo isti dan demisijonirala stara in se formirala nova vlada.

Zaprisega nove vlade.

LDU Beograd, 17. maja. Presbiero poroča uradno: Člani nove vlade so danes ob sedemnajstih položili prisego v regentove roke. Pri tej priliki je regent izrazil željo, naj ima nova vlada mnogo uspeha pri izvrševanju svoje velike naloge, v prvi vrsti glede ustave države. Zatrjeval je nove ministre, da bodo vedno našli pod-

poro pri njem. Novoimenovani ministrski predsednik dr. Vesnić se je prestolonasledniku zahvalil za zaupanje ter ga je zagotovil, da more računati na to, da bo vlada za izvrševanje svoje važne naloge uporabljala vse svoje sile, toliko iz udanosti do prestola, kolikor za narod in iz pietete do junakov-mučenikov.

PRIHODNJA SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

Beograd, 17. maja. (Izv. poročilo.) Narodno predstavništvo se sestane prihodnjič v sredo ob 16. uri. Ako bo sklepčno, se mu bo vlada predstavila že ob tej priliki. Opozicija proti sedanjim vladnim stališčem v zbornici pet republikancev in enajst socialistov.

OBČINSKI VOLILNI RED ZA SLOVENIJO.

Iz Beograda poročajo, da je regent podpisal ukaz, s katerim se potrjuje občinski volilni red za Slovenijo. Volilni red uvelja za občinske zastope splošno in enako volilno pravico s proporcijem. Volilno pravico ima vsak moški in vsaka ženska od 21. leta naprej. Volilni red se drži v splošnem načelu, ki jih je postavila dr. Žerjavova vlada, vendar pa daje

ugodnosti mnogim zahtevam SLS. Voljeni so lahko moški, ženska na kandidatski listi pa je vsaka deseta.

K PROMETNIM KONFERENCAM V GRADCU.

Konferenca med zastopniki Jugoslavije, Čehoslovaške, Italije in Avstrije je trajala v Gradcu pet dni preteklega tedna, od ponedeljka do petka. Konferenca je bila razdeljena v 4 glavne odseke ter je obravnavala vsa sedanja pereča vprašanja javnega prometa, zlasti najvažnejša vprašanja železniških, brzojavnih, telefonskih in poštne zvez. Kot pozitivne rezultate teh konferenc je treba poudariti: 1. upeljavo direktnega brzojavka Praga—Beograd preko Zidnaga mosta in Zagreba, 2. upeljavo direktnega brzojavka Praga—Trst preko Ljubljane. Ti vlaki bodo imeli tudi 3. razred. Sprva bodo vo-

zili trikrat na teden, 3. v odsekih so se obravnavale direktne brzojavne in telefonske zveze Beograd—Praga, Zagreb—Praga in Ljubljana—Praga ter transitni telefonski in brzojavni promet preko CSR na sever.

PROTIĆ PRIDE V ZAGREB IN LJUBLJANO.

Beograd, 17. maja. (Izv. poročilo.) Tu se širilo vesti, da se p. Protić v Zagreb in Ljubljano, da stopi v zvezo z znanstvenimi in političnimi krogi radi izdelave ustavnega načrta.

Koncentracijska vlada.

Po skoro brezkončnih pogajanjih v Beogradu je v nedeljo vendarle prišlo do sporazuma v stvarnih in osebnih vprašanjih med radikali in demokrati. Stvarni kompromis je bil dosežen kakor je podoba, na teje podlagi: v agrarnem vprašanju ostane sklep Protićev. Korošecve vlade, da se omeji agrarna reforma in deloma razveljavi že izvedena, v kolikor se tiče takozvanih beglucov v veljavi, vendar pa se odredba ne bo izvajala na način, ki bi izževal nemire. Glede povračila pri kolkovanju pridržanih 20 odstotkov se principijelno ukine sklep Protićev. Teh dvajset odstotkov se bo torej vrnilo, kedar in kako, o tem pa bo sklepala nova vlada. Radikali so pristali na to, da se vlada zopet bavi s problemom preskrbe države s ceno prehrane.

V osebnem oziru je rešil Vesnić svojo nalogo precej spretno. Največjo težavo je odstranil s tem, da je dal obema naihujšima nasprotnikom, Pribičeviću in Protiću več ali manj nepolitične portfeje, dočim je notranje ministerstvo izročil zmernejšemu Davidoviću, ki za Protićevu kličo no pomeni take rdeče rute kakor impulzivni Pribičević.

Izmed ostalih imenovanj je zanimivo, da je dobil ministerstvo za prehrano Crnogorec Rista Jočković, in sicer na izrecno zahtevo Crnogorcev, ki menijo, da so dosedanje vlade, posebno pa zadnja, njihovo ožjo domovino v prehranjevalnem oziru zanemarjale. Razveseljivo je dejstvo, da je poverjeno finančno ministerstvo enemu najboljših finančnih strokovnjakov, kar jih premore Jugoslavija, bivšemu kmetijskemu mi-

FRANCOZI IZPRAZNILI FRANKFURT.

LDU Frankfurt ob Reni, 17. maja. Francozi in Belgijci so Frankfurt nekaj čez deveto uro popolnoma izpraznili. Pri tem ni bilo nikakih incidentov. Ko so bili zahtevani talci izpuščen, je zapustil mesto tudi francoski štab.

BONOMI ODKLONIL SESTAVO VLADE.

LDU Rim, 17. maja. (Uradno.) Bonomi je sestavo kabineta odklonil.

Po svetu.

The Chicago Tribune poroča, da so se zbrali v Monakovem razni zastopniki orijentalških narodov na kongresu, ki je bil sklican zato, da svečano protestira proti antantnim sanremskim odločitvam glede Turčije. Nalašč s tem namenom je prišel v Monakovo sam Enver pasa, ki je predsedoval kongresu. Navzočih je bilo več turskih in alžirskih sejov ter upornih poglavarjev iz Indije, Afganistana, Perzije in Kurdistanu. Tudi več tatarskih vodij se je udeležilo tega shoda. Kongres je sklenil boj na nož proti antanti. Džemal paša je dobil nalog, naj odide na Kavkaz in prevzame poveljništvo nad makedonsko armado.

Iz revolucionarne Irske. Iz podatkov o irski protiangelski vstaji, ki so bili predloženi angleški poslanski zbornici, posnamemo, da je bilo od 1. januarja l. 1919. pa do danes umorjenih na Irskem 40 uradnih funkcionarjev. Samo v mesecu aprilu l. 1920. je bilo razdejanih 270 policijskih postaj. Škoda znaša 466.770 funtov (v našem denarju skoro 300 milijonov kron). Uporni Irci so proglasili za predsednika irske republike de Valero. De Valera je sedaj v Ameriki in razni ameriški časniki objavljajo subskripcijo za irski revolucionarni fond.

Konflikt med Poljsko in Rusijo. »Le Radical« piše, da smatrajo nemški vojaški krogi, da je poljska armada sicer dobro opremljena in ima dobro vodstvo, vendar ima pa ruska armada čudovito urejeno prehrano, je izborna oborožena in izredno disciplinirana. Kakor v carskih časih je tudi sedaj dodeljen vsaki četni po en svečnik. Vsled poljskega upada se je Ljenu posrečilo, da je vzbudil med svojimi vojniki rusko nacionalno zavest in namerava sedaj proglasiti sveto vojno proti Poljski. Rusi so pustili Poljake v Kijev samo zato, ker so pripravljali napad v velikanskem obsegu. Odločilni udarec se bo izvršil po tem načrtu menda med Minskom in Dvinskem.

Zaključki mednarodne parlamentarne trgovske konference. V amfiteatru pariske Sorbonne je zaključila mednarodna parlamentarna trgovska konferenca 7. maja 1920 svoje šesto plenarno zborovanje. Ob tej priliki je bilo sumarično podanih več ekspozicij (draginsko vprašanje, denarna kriza, parobrodni in zračni promet itd.) Grški minister g. Mihakopulo je orisal, kako bi se moral razvijati

VERA.

(Dolge.)

»Telesni lovec njega Svetlosti je zunaj! Njega Svetlost sedi spodaj v vozu in vpraša, ali gospoda sprejema?»

Gospodar je hitel takoj ven, njegove tri dame so odpasale urno predpasnike in so tekle v salon.

Vera se je smehljala tolikemu razburjenju.

»Koliko vika zaradi enega poseta!»

»Ali pomisli — knez!« je vzkliknila Agata.

»Eh bien, pri nas doma pride vsak dan kak knez v posete.«

Ostavila je hitro salon ter dejala sama sebi: »Niti na misel mi ne pride, da bi ga takoj vzpodbujala, to mi ne prija; naj le malo hrepeni za mano. Mene pa tudi veseli videti, kadar se zabliškajo njegove oči.«

Knez je bil jako zgovoren in ljuboziv ter je zlasti naglašal, da mu je bila potreba, zahvaliti se svojim gostiteljem, kajti večer pri njih mu je bil pravi užitek. Njegove besede so bile živahne, v njegovih pogledih pa se je kazalo veliko razočaranje, ker je pogrešal lepo tujko — saj samo zaradi nje se je ponižal do tega poseta.

Sedel je na stol nasproti vrat.

Naposled je vendar vstopila. Sestrice so začudene opazile, da si je preoblekla bluzo. Bila je sedaj v ra-

ski narodni noši: bela svilnata bluz s pestro vezanimi progami. Nagubani rokavi ki so spredaj nekoliko razgaljali roko, so jej krasno pristojali.

Imela je zadostne, da so začele knezove oči, kakor si je želela pohvaliti svojega kostuma. Gracično je slonela v stoli ter takoj na svoj poseben eleganten način prevzela vodstvo konverzacije.

»Pred kratkim me je doletelo veselje, da sem videl milostivo gospodično na cesti proti gradu.« Poudaril jo je takrat jako ljubeznivo, še preden je storila to ona. — »Ali ste se že odpočili od plesa?»

»Hvala. Vajena sem bučnejših zabav.«

»To rad verujem. Tudi gledališče in koncerte velikega sloga boste tukaj pogrešali. Ampak vsekakor imate lepo nadomestilo, ker živite v tako prijetnem ročbinskem krogu.«

To je bila vladnost napram obitelji tajnega svetnika.

Razgovor se je gibal sem in tja.

»Ali se bavijo dame mnogo z literaturo? Milostiva ste gotovo prinesli seboj inozemske knjige? Morda se pogovarjate tudi po ruski?»

»Žal, da me puščate moji sestrični popolnoma na cedilu.«

»Jaz na žalost ne utesnem,« je pripomnila Agata, »moja sestra pa se posveča večinoma gospodinjstvu.«

Tudi mi je ta jezik mnogo prete-

»Potem se vam godi tako, kakor meni. Gospodična Sepanova, tudi jaz berač in govornik rad ruski, toda nimam s kom.« Zasmehal se je. »V Sviči ni bilo jako ugodno, večal sem se z mladim odličnim učenjakom v ruskem govoru. Priznati moram, da to zelo pogrešam tukaj.«

Vera je zrla za hip zamišljena predse. Potem je nenadoma oživila ter rekla:

»Nama obema bi bilo možno pomagati, mon prince! Jaz sem vaši Svetlosti rada na razpolago — ako vam je po volji, lahko skupaj čitava in govoriiva ruski in francoski.«

Tajni svetnik je zakašljajal jako diskretno ter nagubancil čelo.

»Zopet enkrat popolnoma Vera,« si je mislila Agata prestrašena.

Milostiva gospodična, kako ljubozivna je ta ponudba! Sprejemam jo z najiskrenejšo zahvalo, seveda če je zadovoljna s tem spoštovana gospa tajna svetnica; najprej treba vprašati gospodinjstvo.«

»Ali prosim, Svetlost, prosim,« je odgovorila mala dama v skrabi za dregi.

Tajnega svetnika je izpreletelo po vsem telesu, toda moral je kazati prijazen obraz.

»Premisljeni vladar, moji hiši, moji nečakinji bo največja čast, izvolite samo razpolagati.« — »O, Bog to mi ni niti najmanj všeč,« je zdihoval sam pri sebi.

»Dobro torej, ljubi moj tajni svet-

nik. Prosim samo majhnega prostora v vašem prijetnem stanovanju, kjer se morem podvreči milosti svoje lepe učiteljice.«

»O, ta Vera! In to mi napravi po vseh svaritvah in opominih, ki jih je izrekel oni večer po veselici — o!«

»Kdaj začneva, mon prince? Jutri ob dvanajstih?»

»Rad, jako rad. Ne morete si misliti, koliko uslugo mi izkažete. Že leta živim kakor kak puščavnik, in odkrito moram priznati, da zelo pogrešam razgovorov z duhovito ženo. Moje življenje je pusto in enolično — marsikaj, kar nudi radost in užitek, moram izbegavati iz oziroma na svoje zdravje. Še enkrat najlepša hvala!»

Ko je odgovorila na to: »Ako je vaši Svetlosti resnično toliko na tem, tedaj se lotim s podvoljenim veseljem tega posla,« je privrkl opazil v njenih očeh globok duševni izraz.

Knez se je poslovil jako dobre volje. Poljubivši Veri roko, je dejal tiho: »Au revoir! Na svidenje.«

Vera se je smehljala. Njemu pa nečesa ni prinesel ta poset, ki se je sicer tako dobro izplačal: njenega smehla — no, pa jutri — gotovo jutri!

»Vera, kako si mogla — za božjo voljo, kaj ti pride na misel? To je zopet vražja ideja!»

»Zakaj, ljubi stric? To bo vendar jako zabavno!»

»Ljudje bodo govorili!»

»Naj govore!« je skomizgnila z rameni.

»A kaj bo iz tega? In kje sprejmeš kneza?« je vprašala teta. »Tukaj v salonu? Teško bi ga pogrešala; saj veš, da imamo v tem času večkrat obiske.«

»Ali prosim te, nikar se ne razburjaj; sprejem pač kneza v svoji stanovanjici. Saj je vendar moj buduar, a pri nas sprejemajo posete vedno v buduarju.«

»Ne, ne, to ni mogoče!»

»Ljubi stric, kar jaz hočem to hočem in — stopila je tikoma k njemu — ali se še spominjaš svoje n ale kazni od zadnjč? Ali naj jo ponovim? Kaj ti ni bila všeč?»

Pogledal je v je lepi, sedaj tako drzni obraz in zmedel se je nekoliko.

Namignila je na oni poljub, in da bi najraje imel še enega, — ta njegova slabost ga je pripravila še ob poslednjo trohico avtoritete.

Naslednjega jutra se je zbudila Vera precej zle volje. Slabo je spala in imela neumne sanje. Razum tega so jo neoprestano motili pri toaleti: najprej Ivana, ki je hotea pospravljati, potem Agata z besedami: »Ali še vedno nisi gotova, Vera? Vsi smo že v strahu; saj bo kmalu dvanajst.«

Pa tudi res ni mogla nikamor naprej. Sama je morala priznati, da je raztresena.

(Dolge prih.)

trgovski promet med zapadom in balkanskim orijentom. Natančneje bomo o priliki poročali.

Za gospodarski sporazum.

V milanskem »Secolo« od 12. t. m. piše glavni urednik, sedaj v Beogradu se mudeči publicist Mario Borsa, o možnosti gospodarskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Smisel Borsinih izjavljanj je približno sledeči: Doslej so bile naše direktive na Balkanu temne in protislovne. Predvsem se mora objasniti sedanja naša politika, ki gre za to, da imamo dobre prijatelje v Madžarih, in ki več ali manj odkrito podpira admirala Horthyja, ki je uvel v Madžarski strahovladno reakcijo. Kako naj se pojasni ta naša politika? Če bi to bila samo politika naših nacionalistov bi nam bilo vse jasno. Germanofilstvo, turkofilstvo, madžarofilstvo, vse to je živ izraz italijanskega nacionalizma, ki zavida Anglijo, Francijo in Grško za njihove imperijalistične uspehe. V Beogradu se radi tega vznemirjajo posebno trgovski krogi. Oni vedo za italijansko-madžarsko banko, ki se je združila z madžarsko agrarno banko s kapitalom 90.000.000.

Prav tako je v Beogradu opažati bojazen, da nameravati Italija in Madžarska skleniti trgovsko zvezo v škodo Jugoslavije. Govori se že o italijansko-madžarskem sporazumu, ter o načrtu, kako naj bi se Reka izkoristila v prilog Madžarom in Italijanom. Kljub tej bojazni pa se vendar le upa, da pride prejšnjši med Italijo in Jugoslavijo do sporazuma.

To stani, ki se ne da nikakor več dalje prenašati, mora enkrat prestat. Borsa piše dalje, o raznih šikanah, ki se izvajajo s te in one strani ter nadaljuje: Tukaj je na razpolago 150.000 kubičnih metrov lesa, na tisoče vagonov koruze, velike množice ne svinj, pvac in mnogo goveda. V obilju je dobiti mesa, ki ne stane niti 5 lir kg. Prav tako je na prebitek tudi kruha, katerega povsod preostala. Kakšne prehranske razmere bi lahko bile pri nas, če bi se bili že pred letom dni sporazumeli z Jugoslavo. Bivši minister dr. Poljak s katerim je Borsa govoril o gospodarskih razmerah v obeh državah, mu je dejal, da so jugoslovanski proizvođači namenjeni predvsem na Jadransko morje, posebno v Italijo. Italija bi zanje dajala Jugoslavo v zameno svoje produkte. Nek drugi gospodarski strokovnjak se je napram Borsi izjavil, da le Italijo usojeno, da prevzame mesto Avstrije v trgovskem življenju naše države. Borsa dostavlja: Nadelamo se, da se to zgodi. Mislil katero zastopamo tudi mi na se veri je bila baš ta, da mora Italija zamenjati Avstrijo, toda ne na političnem, temveč na gospodarskem polju. Poleg tega družiti Italijane in Jugoslavo še drug političen moment, namreč preprečevanje germanskega probojanja. Ta opasnost se bo zmanjšala samo po naši slogi ali neslogi. Zato podpira oni, ki deluje za neslogo med Italijani in Jugoslavo, za preporod Habsburžanov in utira pot zopetnemu prodiranju Nemcev na Trst. Na koncu predlaga Borsa naj osnuje čimprej italijan-jugoslovanska banka, ki naj bi uređila trgovske odnose med obeh državama.

Primorska akademija.

Odbor Primork je priredil 12. maja v Unionski dvorani akademijo, ki je imela namen zbrati denarne prispevke za podporo ubožnejših dijakov iz zasedenega ozemlja in podpreti pisatelja Stritarja. Prireditve, kakoršna je bila torkova, katera vstopnina je obenem odškodnina v dobrodelne namene, imajo to prednost, da dobe že vnaprej odvzeto a storjene grehe. Baš pri omenjeni prireditvi pa je bila v tem oziru izjema. Sodelovali so trije znani umetniki, ki so nam že večkrat pokazali svoje sposobnosti.

Prireditve je otvoril s primernim nagovorom pesnik France Bevk, ki je govoril o kulturnih delavcih Gorjske. Nato je gđ. Cirila Medvedova zapela troje solo-pesmi (Arensky, Čajkovsky, Liszt) ter po odmoru še dve krasni baladni pesmi Musorgskega iz cikla »Pesmi in plesi smrti«, ki zahtevajo celega umetnika dramatične žile.

G. Medvedova je predavala pesmi nepričakovano pogojeno. Žal, da je glasovno manj ugrajala, kakor v nekaterih opernih vlogah. Želeli bi jo zopet slišati na »deskah, ki pomenijo sveto«.

Koncertni mojster naše opere g. Rihard Zika nam je fino zalgal Svendsenovo romanco, Pugnani-Kreisnerjev »Preludium et Alegro«, ki je poslušalce naravnost fasciniral. Interpretiral ga je tako genijalno, do-

slovanska banka, ki naj bi uređila trgovske odnose med obeh državama.

Stanovanjske odpovedi

Deželna vlada za Slovenijo nam pošilja:

Z ozirom na razna tozadevna vprašanja in članke, objavljamo v časopisih v zadevi stanovanjskih odpovedi na podstavi deželnioladine naredbes št. 166, Ur. l. in izvršilne naredbes št. 186 Ur. l., se uradno pojasnjuje sledeče:

Zoper odpoved stanovanja, izdano na podstavi navedenih naredbes je dopusten priziv na poverjenišvo za socialno skrbstvo ter je vsled tega šele na podlagi druge inštančne odločitve smatrati odpoved kot definitivno.

Ker gre zato, da bi se še tekom tega leta dogradilo ali priredilo kar največje število stanovanj, je bilo nujno potrebno odpovedati stanovanja čim večjemu številu strank, da se s tem pridobi čim širša podlaga za končno določitev vseh onih, ki brezdvomno morejo pri zidanju novih hiš ali pri preureditvi že obstoječih zgradb priti dejansko v poštev.

Da bo postopanje pri presojanju prizivnih slučajev sigurnejše, ustanovila se bo pri prizivni inštanci posebna komisija, obstoječa iz zastopnika hišnih lastnikov, najemnikov, držav. stanovanjskega urada, ter enega stavbenega strokovnjaka, ki bo v posameznih slučajih odločevala predvsem o tem ali je preureditev zgradb in njihova adaptacija v stanovanjske svrhe izvedljiva ali ne.

Kar se tiče kratkega roka določenega za zgradbo novih stanovanj bodi omenjeno le toliko, da gre v prvi vrsti za to, da se za letošnje leto pospeši zidanje manjših stanovanjskih hiš ter preureditev in adaptacija že obstoječih zgradb v stanovanjske svrhe. Zato pa bo določen gradbeni rok vsekakor zadoščal. V slučajih, kjer se bodo gradile večje stavbe, ki jih v določenem roku predvidoma ni mogoče dovršiti, pa se bo kljub v naredbi določenem roku brezdvomno upoštevala fizična nezmožnost; saj gre v glavnem le zato, da se enkrat resno začne z zidanjem novih stanovanjskih stavb.

Sam na sebi pa je določen kratki gradbeni rok nujno potreben radi tega, ker je le na ta način mogoče, vsaj tam, kjer je to fizično izvedljivo stranko prisiliti, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi pospeši zidanje ali pa preureditev zgradbe.

Z ozirom na vse to tudi ni kazalo pričeti v ta namen kakšne večje finančne akcije, kakor se je to v gotove strani predlagalo, ker bi se na ta način zadeva le zavlekla na nedogleden čas; ni pa nobenih zadržkov, da se sporedno ali pa naknadno tudi na ta način pospeši zidanje. Poverjenišvo za socialno skrbstvo je za bodoče proračunsko leto predlagalo veliko svoto v svrhu zidanja novih hiš in preureditev že obstoječih zgradb. Seveda je odvisno od osrednje vlade ali bo predlagane kredite dovolila, ali ne.

Posebej je poudariti, da zidanje novih stavb zlasti pa adaptacija v stanovanjske svrhe ne pomeni za

stavitelja nikakih posebnih žrtv ker za nova stanovanja, ki se zgrade oziroma prirede na podlagi navedenih naredbes ne veljajo določbe o varstvu najemnikov, tako da bo lastnik prosto razpolagal s novim stanovanjem in mogel zahtevati tako najemnino, ki mu bo rentabilnost investiranega kapitala v polnem obsegu zagotovila. Bojazen, da bi se, ko bo stanovanje gotovo, nanovo uveljavile naredbes, ki bi lastnika omejevale glede najemnine, je popolnoma neutemeljena. Kajti jasno je, da bo treba sčasoma tudi glede že obstoječih stavb stopnema razveljaviti naredbes, ki v kateremkoli oziru omejujejo hišnega lastnika.

Konečno se povdarja, da se bo pri doslednem izvajanju določb citirane naredbes brezdvomno dosegel lep uspeh, katerega bi na kakršenkoli drug način letošnje leto ne bilo mogoče doseči. V dokaz za to trditve se bo po preteku izselitvenega roka objavilo število stanovanj, ki se bodo tekom letošnjega leta dogradila.

Stroji jesenjskih tovarn.

»Večerni list« je 15. t. m. prinesel o zapletih strojev in strojnih delov v jesenjski tovarni netočno poročilo, vsled česar nam obmejni državni komisar pošilja to-le pojasnilo:

Tovarna Kranjske Industrijske družbe je prosila pred kratkim pri obratnem uradu na Jesenicah, da se ji dostavi 4 vagona za transport selitvenega blaga v Škedenj. Poizvedbe, katere je uvedel podpisani komisar, so dognale, da se misli naložiti v te vagonne stroje in strojne dele, ki so bili baje ob izbruhu vojne z Italijo prepeljani iz Škedenja na Jesenice. Ko se je pričelo nalagati omenjeno blago v vagonne, so prihajali tovarniški delavci vseh strank osebno h komisariju in pa v pisarno komisarijata, protestirali proti temu »izropanju« jesenjskih tovarn, kakor so oni to označevali. Resnici na ljubo ugotavljam, da je bil prvi delavec, ki je prišel h komisariju oripadnik narodno socialne stranke, drugi in tretji je bil član socialno demokratske organizacije itd. Kot sedmi je prijavil zadevo tudi član kršč. soc. organizacije. Nobeden od njih se ni predstavil kot zastopnik te ali one stranke, vsi so kazali le skrajno ogorčenje radi nameravanega izvoza. Zagotovil sem vse, da se ne bo prepuščala čez mejo nobena stvar, ki bi ogrozila nemoteno obratovanje jesenjskih tovarn. Železniškemu obratnemu uradu sem naročil, da mi predloži takoj po prejemu vse dokumente, ki se tičejo omenjenega transporta, v pregled, vagoni pa, da ne smejo zapustiti Jesenic brez predhodnega dovoljenja komisarijata. 14. t. m. zvečer so bili vagoni postavljeni na kolodvor. Še isti večer je interveniral pri meni zastopnik tovarne. Drugi dan dop. ob pol 9. so mi bili predloženi v prisotnosti zastopnikov tovarne transportni dokumenti, pri katerih ni bilo izvoznega dovoljenja in seznama. Baje je odšlo to dvojce že naprej v Bohinjsko Bistrico. Vsled tega sem odredil zaplenbo transporta, dokler se zadeva vsestransko ne pojasni. Obrnil sem se za navodila na pristojno ministrstvo in uradno zapečatil vse štiri vagonne. Da se stražene vagonov, ki vsebujejo milijonske vrednosti olajša, sem dovolil prevoz v tovarno, kjer jih straži tovarniška požarna bramba, organi komisarijata pa kontrolirajo od časa do časa plombe in pečate na vagonih. Nadaljno postopanje bo odredilo ministrstvo, dotlej je vsebina zaplenjena.

Okrajni drž. komisar na Jesenicah.

Beleške.

Scotus Viator o bolgarsko-srbskem problemu.

Iz Watsonovega komentarja k pariškimi mirovnim pogodbam (The New Europe, April 22) je pozornosti vreden ta-le odstavek:

»Sankcioniranje so nekatere teritorialne spremembe, ki so tako nemoralne in neopravičljive, da se skoraj misli, da so bile namenoma izvršene samo zato, da se trajno ohrani nasprotstvo med Srbijo in Bolgarsko. To, da se je dodelil Srbiji strumniški izvir, se da utemeljiti, ker je to bistveno potrebno za varnost srbske železniške zveze z egejskim morjem. Toda isti strateški argumenti, ki govorijo v vardski dolini za srbsko stvar, se razblinejo v prazen nič glede aneksije Caribroda in drugega ozemlja ob srbsko-bolgarski meji. Znano je celo, da zelo resni beograjski krogi, vojaški in civilni, te spremembe ne odobravajo.

»Splošno je obveljalo mnenje, da nikakor ne gre, da bi se Macedonija zopet ločila od Srbije. Vračanje ta

provinc, ki je še vedno taka, kakor jo je razdeljala vojna, se da rešiti najprimerneje tako, da se ji velikodušno dovoli avtonomija v okviru nove jugoslovanske države. To je najzanesljivejša pot, ki vodi do tiste širje jugoslovanske unije, katere mora biti cilj vsakemu dolgekovidnemu balkanskemu Slovanu.

»Žalibog pa vse le preveč kaže, da delujejo v Sofiji tuji uplivi proti spravi z Beogradom. In predvsem s tega stališča zasluži kritike mirovna pogodba, ki podpisuje, ne pa tolaži bolgarski srd«.

Slovenska agitacija za Poljsko.

Pod tem naslovom pišejo češki »Narodni Listy« dne 11. maja 1920: Znani slovanski idealist prof. dr. Ilišč v Ljubljani ima v zadnjem času novo ljubezen: v ljubljanskih, zagrebških in beogradskih listih poskuša zlojmiti predsedok in hladnost jugoslovanske javnosti proti Poljakom. V Ljubljani se mu je najprej posrečilo premagati neznanje. Tam je ustanovljeno društvo prijateljev poljskega naroda, ki je priredilo 4. maja veliko manifestacijo v ljubljanskem Narodnem domu. Manifestacija je sklenila, da bo delala v treh smereh: propagirala bo intereso in kulturno skupnost s Poljaki, ustanovljala poljske tezikovne tečaje in se združila s Poljaki v proslavi poljskega narodnega praznika. Generalu Pilsudskemu se je poslal telegram: (sledí tekst brzojavke).

Tu vidimo, kaj lahko rodi nerodnost. Nerodnost je bil telegram in z ozirom na Rusijo tudi naravnost neaktiost. Rusija nam takega navdušenja za poljsko ofenzivo ne bo z ljubeznivostjo kvitirala. Pomisliti moramo, da Rusija nas ne rabi, ne bomo pa Rusijo še kravavo potrebovali. Le še več takih telegramov, pa bomo kmalu zaigrali še tiste simpatije, ki jih dosedaj morda uživamo!

Krvave konture.

Za Poljaki prihajajo že Rumuni in ponujajo Poljski zvezo proti Rusiji.

Poljski minister Patek je bil brzojavno poklican iz Rima v Varšavo, ker je prišel tja Take Jonescu, da se sklene poljsko-romunska zveza proti Rusiji. Rumunija hoče pomagati Poljski s 160.000 možmi, da podpre poljsko ofenzivo proti sovjetski Rusiji. Prihaja čas, ko bo Rusija pokazala, ali so njeni temelji zdravi ali ne. Potem pa bo ta dokaz tudi držal, kajti če zmaga Rusija v tem boju, ki ga je proti nji začela Poljska, bo to zmaga nad antanto in nad svetom. Glasom Churchillove izjave v angleški spodnji zbornici, je antanta tisti element, ki je hotel novo vojno v Evropi, kajti antanta je oborožila Poljsko. Češ, da je to v soglasju s politiko versailleskega mira. Da je s tem storila nekaj, kar bo imelo nedogledne posledice, če smemo reči: kajti glasom poročil računajo v Moskvi z dolgoletno vojno! Požar na eni strani lahko užge svet tudi na drugih koncih! Morda stojimo pred važnimi dogodki. Daj bog, da bi nas našli pripravljene. — c.

Tempora mutantur — ljudje ostajajo.

Ministerijalni sekcijski svetnik dr. Adolf Cuvaj, sin zloglasnega bivšega hrv. bana Cuvaja, je bil imenovan za ministrskega nadzornika I. razreda v ministrstvu za socialno skrb. Pripominjamo samo to, da so bili Cuvaji za časa avstrijske okupacije v dani in ponižni sluga av. okupacijskih oblasti v Srbiji. Tempora mutantur, ljudje pa ostajajo!

Silajna zmaga.

Organizacija komunističnih železničarjev je izdala povodom konca železničarskega štrajka na železničarje oklic, v katerem tolaži svoje člane med drugim takole: Dasiiravno se moremo zadovoljiti s trenutnimi materialnimi uspehi in dasiravno teh uspehov ne smatramo za zmago, vendar smemo trdimo, da so železničarji v tej borbi dosegli večjo materialno zmago, kakor vsi dosedanj železničarski štrajki. — Dobro so jo povedali: blamaža je zbrisana.

Jugoslaviia.

Stroški narodnega predstavnstva. Od 1. marca 1919 pa do sedaj se je porabilo za narodno predstavništvo 8.132.000 dinarjev, kar znaša v kronah po sedanjí valuti 32.528.000 K.

Novo gledališče se bo sezidalo v Zagrebu. Te dni se je vršila v Zagrebu anketa gledaliških arhitektskih strokovnjakov, na kateri se je sklenilo, da se v najkrajšem času sezida novo dram. gledališče, ker staro ne odgovarja več današnjim potrebam. V sedanjí zgradbi, katero nameravajo popraviti, ostane še nadalje opera.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb. 17. maja. Valute: Dolari 12.000—12.500, bolgarski lev 0—200, carski rubli 185—190, čehoslovaške krome 230, 20kronski zlati 470, angleški funti 0—602, francoski franki 0—1000, napoleondori 470—480, nemške marke 284—285, romunski lei 272—273, italijanske lire 715—725.

+ Izjeme pri izvozu zabranjenega blaga. Z naredbo ministrskega sveta z dne 16. aprila 1920 se je prepovedal izvoz nekaterih predmetov, zlasti živil oziroma se je navezal na Osrednjo zadruzo, ki bo edina smela dotične predmete izvažati. Z odlokom z dne 10. maja t. l. so se pa napravile izjeme za ono blago, ki je bilo že na potu ali za katero se je že plačala carina. Po tem odloku se mora blago, ki je bilo že natovorzeno ali na potu pred 1. majem 1920 izvoziti do 28. maja 1920. Blago za katero je bila uplačana carina pred 1. majem 1920 se istetako dovoli izvoz pod pogojem, da se izvozi do 12. junija t. l. I eno i drugo blago se ima zacariniti po tarifi z dne 16. aprila 1920. Kot dokaz, da je bilo blago naloženo ali na potu služiti tovarni list; za dokaz, da je plačana carina, služi certifikat finanjske uprave. Carinska postavka za cemenj se zniža od 10 na 2 dinarja od 100 kg.

+ Donavska komisija. Ker se bo kmalu v Parizu razpravljalo o končnoveljavni razdelitvi donavskih ladij so naši člani donavske komisije odšli v Beograd, da dobe od vlade inštrukcije, katere so potrebne za pariško posvetovanje.

+ Naglo padanje cen koruze in pšenice. Iz Mitrovice v Srems javljajo, da notra pšenica tamkaj že 240 K za 100 kg. V trgovskih krogih je vsled tega nastala panika, ker stoji pred nepreračunljivimi izgubami. Kmetija imajo v teh krajih baš toliko

žita, da ga bo treba izvoziti še preo novo žetvijo.

+ Tržaški tehnični zavod. (Stabilimentno tecnico triestino) je zvišal svoj delniški kapital od 6 na 18 milijonov lir. Polovico od te svote se podeli delničarjem »al pari«.

+ Tarifa za izvoz cimenta je znižana od 10 dinarjev na 2 dinarja za meterski stot.

+ Gospodarski svet. Četrtkojo »Službene Novine« prinašajo naredbo o ustroju gospodarskih svetov.

+ Amerika kupuje češki sladkor. Zedinjene države so naročile v Čehoslovaški 70.000 meterskih centov rafiniranega sladkorja. Cena temu sladkorju bo 14 dolarjev za 100 kg. S to trgovsko pogodbo pridobi češka državna blagajna 6 in pol mil. dolarjev.

+ Sladkorna kampanja v Čehoslovaški bo znašala letos pet in pol mil. q. Cena za q. je preračunana na 1826 K Cs, t. j. naših 2739 K.

+ Izvoz bakra in bakrene rude je iz Jugoslavije prepovedan.

+ Oslješka d. d. za sladkorno industrijo je imela v prošlem poslovnem letu 1.499.605. 09 K čistega dobička.

+ Vzporedna proga Solun-Beograd. Grška vlada je predložila naši vladi načrt za zgradbo paralelne proge ob železnici Solun-Beograd.

VINIŠKA AFERA PRED LJUBLJANSKIM SODIŠČEM.

Jutri v sredo, dne 19. t. m. ob 9. uri dopoldne prične pred ljubljanskim deželnim sodiščem kazenska razprava proti župniku Juriju Koenigju in 11 kmetom iz Vinice zaradi protidržavnega gibanja, ki je bilo do izbruha zlasti povodom lokalopolitičnih demonstracij na velikonočni ponedeljek 21. aprila 1919, ko so kmetje zahtevali izročitev občinskega pečata. O poteku razprave bomo poročali.

Dnevne vesti.

Ljubljana.

— Na čast čeških gostov se je vršil v soboto zvečer po končanem koncertu slavnosten koncert, na katerem je nastopil predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnhar »Smetane« na lepem uspehu, povdarjajoč, da so nam bili Čehi od nekdanjih učiteljev in voditeljev. Češko-jugoslovansko bratstvo je koristilo od časa narodnosti, pa ga moramo zato sedaj v svojih šolah gojiti. Podžupan dr. Triller je pozdravil goste v imenu Ljubljane, razni drugi govorniki in govornice v imenu svojih organizacij. Zahvalil se je predsednik »Smetane« g. Nemec v imenu vseh gostov. Pevci in pevke Glasbene Matice ter kvartet prof. dr. Kozine so zapeli tekom večera par naših narodnih pesmic ter s tem dvignili svečanostno razpoloženje. V nedeljo jutraj je deputacija »Smetane« obiskala grobova Davorina Jenka in Čehom nepozabnega Frana Gerbiča. Ob 11. uri dopoldne so se odpeljali gostje v Celje, kjer so v nedeljo zvečer koncertirali, večeraj opoldne pa se odpeljali proti svoji domovini.

— Vpoklic na vojaške vaje. Vojno ministrstvo kliče na dvomesečno orožno vajo, poleg tega letnika 1894, potom pozivni tudi izredno veliko starejših častnikov. Pri tem postopajo na skrajno čuden način, tako da človek ne ve, ali gre za malomarnost, za brezobzirnost, ali celo za šikaniranje. Klicani so na orožne vaje častniki, ki so služili eno leto v jugoslovan. armadi. Klicani so tudi taki, ki so delali že po dve orožni vaji. Da znanj nam je celo slučaj, da je do bil pozivnico častnik, ki je bil ravnar na orožni vaji. Še predno je do bil od svojega polka obvestilo, da je vsled demobilizacije od polka odpučen.

— Cene padajo. Pišejo nam: Liti poročajo od vseh strani, da so začele cene žitu, moki in raznim drugim pridelkom padati. Mi konzumenti, ki smo navezani na aprovizacijske organizacije in bili že tolikokrat ogoljufani pozivljamo vlado in druge merodajne faktorje naj se vsaj sedaj potrudijo, da pravčasno preskrbe za prehrano prebivalstva. Drugače se zna zgoditi, da bomo kljub padanju cen stradali še naprej.

— Pomankanje usnja. Pišejo nam: Obrni se kamor se hočeš, usnja ni, ali na moraš plačati po horendnih cenah. Če se vpraša v Poljakovi tovarni, pokažejo prazna skladišča in natvežejo ti, da ni surovih kož. Predvečerjem (nedeljo) pa je peljal ob pol 11. uri dopoldne znani čevljar težko natovoren voz samega usnja iz Poljakove tovarne na svoj dom. Ali naša vlada res noče imeti oči? Zakaj dopušča, da se izvažajo iz tovarne usnje na cene in gleda mirno, da se to usnje prodaja potem po verižniških cenah, ljudstvo pa mora hoditi na pol boso z razcapanimi škarpami. Zahtevamo od vlade tozadnega odgovora.

— Bodite usmiljeni, ljudje božji! Državni vpokojenec nam piše: Pri nas je bila in je deloma še, čeprav že zelo redko, lepa navada, da so nekatere premožnejše rodbine dajale mladim učencem in dijakom po par krat na teden brezplačno hrano iz svoje kuhinje. Na ta način so jim omogočile študiranje. V Ljubljani in drugod imamo danes na tisoče ljudi, ki jim ne gre za študiranje, ampak za ubogo življenje. Naši vpokojenci ne morejo umreti, ne morejo živeti. Ali ne bi se morda dobile dobre duše, ki bi po načinu dijakov sprejemale tudi vpokojence tudi na hrano, premožni posestniki na deželi pa bi morda lahko vzeli tega ali onega bednika za nekaj časa v celo oskrbo. — To pisno govori samo jasno dovolj. Vsak konzument bi vtis samo pokvaril.

— Pasivna rezistenca v železniških delavnicah v Zagrebu. V zagrebških železniških delavnicah je začelo strokovno delavstvo izvajati pasivno rezistenco. Vlada odpušča vsled tega rezistentne delavce iz službe.

— Slike in kipi Habsburžanov prepovedane. v Bosni. Bosanska vlada je prepovedala, da bi kdo posredoval ali nosil kipe in slike Habsburžanov. — Otok Lokrum državna last. Osrednje ravnateljstvo državnih posestev je prevzelo v svojo upravo otok Lokrum, ki postane letovišče jugoslovanskih vladarjev.

— Slovensko planinsko društvo je otvorilo 12. t. m. koč na Kamniškem sedlu.

— Umrl je 15. t. m. v bolnici v Ormožu g. Jakob Menhart, župnik pri Veliki Nedelji.

— Štiri brezmesne tedne so sklenili uvesti na nemškem Štajerskem.

— Vse one narodna dama, ki so bile naprošene za sodelovanje pri veseli Org. vol. invalidov, se vlijudno naprošajo, da pridejo na sestanek veseličnega odseka v sredo dne 19. maja ob 5. uri popoldne, Gosposka ulica št. 3, društvena pisarna na dvorišču. Splošna organizacija vol. invalidov. Veselični odsek. K

— 31 vagonov sladkorja so prepeklili iz Bečkevke v Slovenijo. Na ljubljanskem glavem kolodvoru ga je bilo 25 vagonov, katere stražijo detektivni kolodvorske ekspoziture.

— Občni zbor društva orožniških upornikov za Slovenijo v Ljubljani je dne 9. maja 1920 zvišal članarino od 50 v na 2 K na mesec od 1. aprila naprej. Vpisnica za nove člane ostane 2 K enkrat za vselej. Vsi člani se vlijudno vabijo, kateri so članarino za leto 1920. že poravnali, da nemudoma doplačajo povisek 13.50 K, isti pa, ki jo še niso poravnali, pa znesek 19.50 kron, ali pa svoj izstop iz društva naznanijo pismeno predsedstvu društva, da se jih črta. Predsedstvo.

— Točna postrežba. Neka restavracija v ljubljanski okolici dela veliko reklamo, da bi privabila ljubljanske goste. Ko pa pridejo gosti tja, morajo čakati po celo uro in še več, predno dobijo naročeno, in še takrat v zamazanih in prašnih posodah. Priporočali bi restavraciji tudi, naj drugje ne dela reklame celo z gobdo, kater potem ni. Imena za danes ne imenujemo.

— Zupanstvu občine Šiška! Stanovaleci Nove ulice v Šiški prosimo, da se pasja nadleža na voglu imenovane ulice in ceste Sv. Jerneja po možnosti odpravi, ker tamkaj ni pasjega lajanja po celo noči ne kraja ne konca, tako, da občinstvo ne more spati.

— Zapiomba tobaka. Organi centralnega verižniškega urada so v nedeljo zaplenili zopet velike množine tobaka, katerega so skušali tihotapci prenesti na Vrhniko. Samo neki gostilničarki so zaplenili 620 zaviti tobaka, ki ga je baže kupila od invalidov. Zanimivo je, da vsak tihotapec in verižnik, kateremu zaplenijo tobak, izjavlja in izpoveduje, da ga je kupil — od invalida.

— Zibalet se kot sar. Na kolesu se je zibal, premetaval in prekučeval kot kak žongler. Stražniku pa ni bila všeč ta žonglerska produkcija. Ustavil ga je in v imenu postave povabil v hišo na Bleiweisovi cesti. »Kako se pišete?« Po dolgem molku: »Ivan Zidar, trgovski sodnik.« Toda pozneje so spoznali, da je bil ta žongler-kolesar: Ivan Bončar z Gor. Kašča. Permanenčni uradnik ga je obsodil na 30 K globe. Ko pa je zapustil njegovo sobo, je začel zopet razsajati. Zato pa so ga vtaknili v 5 dnevni zapor.

— Obsoljeni mesarji. Mesar I. P. je bil na protiverižniškem uradu obsoljen na deset dni zapore, ker je meseca aprila prodal goveje meso po 23 K kg. — Mesarica M. C. pa na dva tedna zapore, ker je prodajala goveje meso po 30 K kg — nekemu gostilničarju.

— Cenjene gde. Interesente opozarjamo na današnji oglaš. o prodaji hiše št. 166. Morate se pa, gospodje, podvizati ker vas drugače državni urad sam prebije.

— Našla se je še nova moška gladi rokavica na Aleksandrovi cesti. Dobi se v trgovini Janc, Wolfova ulica.

— To je bilo takrat... V onem času, ko se je vojska podirala, je posestnikov sin in prijatelj sodišča Fran Žavbi iz Krašnje spravil v podstrežje hiše osem paketov dinamita. Takrat ki je Franc Žavbi za mizo sedel in klobase jedel, je stopil v sobo orožnik in začel preiskavo, ker je bil Franc osumljen, da je položil ročne granate na brv potoka Radomlja. Ker ni zadostnih dokazov, se France Žavbi zaradi granat ne more postaviti pred poroto. Ker je brez dovoljenja hranil dinamit, se je moral zagovarjati pred deželnim sodiščem, katero ga je obsodilo na 1 mesec zapore. Zelo dolgo so razpravljali vprašanje, ali je dinamit samnasebi nevaren ali ne.

— Prodajalna »Vnovčevalnice« v Štritarjevi ulici. Radi snaženja lokalna bo prodajalna vsak petek popoldan za stranko zaprta.

Maribor.

— Preiskava radi železničarske stavke. Te dni se vrši na naših kolodvorih in v delavnicah preiskava, ki ima dognati vzroke in krivice zadnje velike železničarske stavke. V ta namen se je sestavila desetčlanska komisija, ki vodi zaslišavanje različnih oseb.

— Prepovedan shod. Shod vojnih invalidov, vdov in sirot, ki bi se moral vršiti predvečeršnjim, je bil prepovedan od policije, ki trdi, da so shodi še vedno prepovedani. Nam pa se zdi, da so vse izjemne določbe, ki se bile proglašene za časa železničarske stavke, že ukinjene!

— Ogenj je izbruhnil pred par dnevi v tretjem nadstropju neke hiše na Kraja Petra cesti. Ogenj so hitro pogasil. Zgorlelo je samo nekaj oprave v neki sobi, druge škode ni.

— Nesreča. Pred nekaj dnevi so se splašili konji nekega vojaškega voza. Pri tem je prišel pešec Milo Torsovič pod kolesa in zadobil težke poškodbe. Bil je prepeljan v domobransko bolnico.

— Prijet tihotapec. V Mariboru so prijeli nekega Jožefa Doberniga, ki je peljal voz naložen s slanim in klobasami. Dobernig je priznal, da so nameravali on in njegovi tovariši se stvari iztihniti v Avstrijo. Može je tudi povedal, da so vtihtapljali iz Avstrije v Jugoslavijo potom nahrbtnikov vsakovrstno blago. Dobernigovih tovarišev še policija ni izsledila.

Celje.

— Koncert »Smetane«. V nedeljo so se pripeljali iz Ljubljane kot naši dobrodošli gostje člani Plznškega pevskega društva »Smetane«. Na kolodvoru so bili častno sprejeti od številnega občinstva, ki jih je živahno pozdravljalo. Goste so razdelili v celjske hotele. — V nedeljo večer se je vršil nato izborna oblišan koncert v dvorani hotela »Union«. Bilo je prav, da so prireditelji upoštevali od občinstva in tudi od našega lista izraženo željo, naj se za mestno gledališče namenjeni koncert prestavi v Union. Gledališče bi bilo gotovo preumalno, v zelo akustični Unionovi dvorani, pa so prišli vrhu tega z izbornim tehnično prednašani komadi tudi mnogo bolj do veljave, kakor bi prišli v gledališču. Včeraj so se odpeljali gostje, ki niso mogli prehladiti krasote našega mesta in njega okolice, preko Maribora, Ljubnega in Linza v domovino. V Celju so zapustili najlepše spomine in hvaležnost za podarjeni užitek.

— Celjski pešpolk se je vrnil 13. t. m. iz Koroškega v Celje.

— Spomladanska slavnost slovenskih medicincev, ki bi se morala vršiti že 16. t. m., je bila radi raznih nepričakovanih težkoč preložena na poznejši čas.

— Druša kavarne, morda naidražja v Sloveniji, je celjska Narodna kavarne. Pripeljal sem se z jutranjim vlakom iz Ljubljane, ter v kavarni zaluterkoval. Navadna, slaba bela kava, ki stane v že itak dragih ljubljanskih kavarnah 8 kron, velja v Narodni kavarni celih — pet kron. Kakor čujemo je lastnik kavarne, klub blestecu imenu, hud nemški milijonar, ki pa vseledno guli potpežljive Slovence, kateri mu baže v obilni meri znašalo tisočake. Ni me nikalo da bi se prepričal ali so tudi v drugih kavarnah tako horendne cene. Opozarjamo pa celjske oblasti, da si te razmere ogledajo tudi uradno, ne samo — privatno.

»NAPREJU« V ODGOVOR.

— »Naprej« je v svoji 113 št. z dne 18. maja prinesel nesramen napad na predsednika Zveze jugoslovanskih železničarjev g. Deržiča. V svojem anonimnem članku, pravi, da je g. Deržič sučalno pred stavko obolel in ozdravil po stavki. To je velika laž, ker je g. Deržič bil že bolan, predno se je o stavki sploh kaj govorilo. Na vprašanje, v čemavem imenu se Zveza pogaja, je odgovoril prav lahek, ker niso ostali Zvezi zvesti samo vsi njeni člani, temveč le pristopilo tudi mnogo novih, ko so videli, da so jih komunisti speljali na led.

— Da je med stavko g. Deržič brzojavil članom Zveze kar v nebroj nem številu, je gorostastna laž, ki mora samo na Naprejevemu zemniku uspevati. Da Zveza zastopa pošteno interese svojih članov je razvidno iz tega, da številni zvezarjev vedno raste, ker ona ne goni svojih članov v stavko le »radi silne manifestacije kompaktno organizirane sloge železničarjev cele Jugoslavije«, kakor so po priznanju »Rdečega praporja« komunisti to storili.

— Kar se pa tiče pragmatike in plač, ki so v njej določene, naj »Naprej« pogleda v šemo I. kjer so iste navedene in videl bode, kako laž je napel. Plača uslužbenca najnižje kategorije znaša — najmanj 1800 dinarjev lahko pa doseže 4600 dinarjev; najvišja plača uradnika z visokoškolsko izobrazbo III razreda pa 11.200 dinarjev. Protokol sporazuma je bil nesmiseln in nevezdržljiv: njegov namdometek »Začasni Opravilnik« stana z g. Deržičem ničesar opraviti.

— Nasprotno je proti njemu protestiral pismeno in ustmeno pri g. ministru. železničarjem, ki se še vedno nadejajo, da jih bode rešil komunistični »Savez« na je častitamo. Pustil bo njihovo interese na cedilu kakor med stavko tudi sedaj.

Kranjc, strokovni tajnik ZJZ.

Aprovizacija.

— Oddaja mesa v »Ljudski mesnici« vnovčevalnice na Sv. Jakoba nabrežju. Ker se je izkazalo, da vsled uvedbe časovega reda, po katerem dobivajo stranke meso, ni več navala pred mesnico in popoldne prav malo strank pride po meso, se od 19. maja daje t. j. od srede ustavi oddajanje mesa popoldne. Vrsta, po kateri bodo dobivale odslej dalje stranke meso, je naslednja: Ob ponedeljkih, sredah in petkih dobivajo stranke meso z legitimacijami št. 1 do 380 od 6. do 7. ure, št. 381 do 760 od 7. do 8. ure, št. 761 do 1141 od 8. do 9. ure, št. 1142 do 1521 od 9. do 10. ure, št. 1522 do 1900 od 10. do 11. ure; ob torkih, četrkih in sobotah pa dobivajo meso stranke z legitimacijami št. 1901 do 2281 od 6. do 7. ure, št. 2282 do 2662 od 7. do 8. ure, št. 2663 do 3041 od 8. do 9. ure, št. 3042 do 3421 od 9. do 10. ure, št. 3422 do 3800 od 10. do 11. ure. Nadalje se koncem tedna preneha z oddajo legitimacij in se bodo vse neodane legitimacije kasirale.

Gledališče.

REPERTOAR SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Opera.

18. maja, torek: »Jevgenij Onjegin«. Abonement D.

19. maja, sredo: »Poljska kraljica«. Abonement C.

20. maja, četrtek: »Trovatore«. Abonement B.

21. maja, petek: »Poljska kraljica«. Abonement E.

22. maja, sobota: »Jevgenij Onjegin«. Abonement A.

23. maja, nedelja: »Poljska kraljica«. Abonement izven.

24. maja, ponedeljek: »Trovatore«. Abonement izven.

Drama:

18. maja, torek: »Sneg«. Abonement A.

Pokrajinske vesti.

— Jesenice. Neka lesna velepekulant v jesenicah imata res blago srce. Ko jih je prosila neka uboga begunka, naj li prodasta nekoliko desk za najpotrebnejšo opravilo, sta usmiljena gospoda prošnji ugodila. Ko pride torej žena čez nekaj dni pole, sta ji gospoda delala. »Ker ste ravno revna begunka, vam damo deske za 1300 K m². Uboga begunka seveda za tak denar ni mogla vzeti desk. Komentarja menda ni treba!

— Laško. Glavno tobačno zalogo za laški okraj ima še vedno g. E., kateremu brezdomno nese trgovina toliko, da bi mu ne bilo treba odjedati kruha kakemu dobremu narodnemu invalidu. Ako g. E. sam ne pride do tega spoznanja, naj bi finančno ravnateljstvo v tem oziru ukrenilo potrebno.

— Dolina Lendava. Lepega advokata imamo pri nas. Ko so prišli naši uradniki semkaj, jih je kar javno nahrnil, naj odidejo, češ da nimajo tu ničesar opraviti, ker je to mad-

19. maja, sredo: »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«. Abonement C.

21. maja, petek: »Valjenka Selo-ma«. Abonement B.

22. maja, sobota: »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«. Abonement D.

23. maja, nedelja: »Vrag«. Delavska predstava. Abonement izven.

Književnost in umetnost.

— Shakespeare I. Sen kresne noči. Prevaj Oton Zupančič. 1920. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani št. 128 strani, cena 22 K. Po pošti priporočeno 1 K več. — Oton Zupančič se je lotil prevajanja Shakespeare-jevih dram, od katerih hoče prevesti največje in najvažnejše. Izda jih Tiskovna zadruga v 10—12 knjigah. Prvi zvezek je pravkar izšel in prinaša dramo »Sen kresne noči«, kateri je napisal uvod in dodal vse potrebne opombe vseučil. prof. Jak. Kofenina. Ni potrebno omenjati, da je Zupančičev prevod vzoren. Pa tudi oprema je jako lična in tiskana na jako dobrem papirju. Sen kresne noči toplo priporočamo. Naroča se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

— Stanislav Tomić: Apsolutizam kao religija života. Autor upotrebljava riječ apsolutizam u značenju, koje se ne nalazi u leksikonima. Apsolutizam = posvemašnjost, obuhvaća sve svijetove, sav kosmos, sve misli, sve osjećaje. Spoznaja, da je čovjek isto tako važan faktor u svemiru, kao što je važan i atom ili smice. Znanje i uvjerenje, da je sve jedinstveno — apsolutno — to je religija do koje dolazi svaki, koji ne nalazi zadovoljstva bilo u današnjem društvenom poretku, bilo u sebi samom. Zato će svaki prema svojoj težnji, naklonosti, naći nešto u ovoj zanimivoj knjizi. Ciljna je knjizi 20 kruna, a dobiva se u svim knjižarama kao i kod samoga autora. Zagreb, Jurjevska ulica kbr. 8. I. kat.

— Stanko Premrl: Cerkvena pesmarica za mladino. Jugoslovanska knjižarna je izdala pod tem naslovom mnogo pesmi nabožno vsebine, ki bodo dobrodošle posebno za uporabo pri cerkvenem bogoslužju. Z draginjsko doklado vred stane »Cerkvena pesmarica za mladino« 7.20 kron.

— Zarska zemlja. Ta advokat je bil potem kot državni nevaren element interniran v Srbijo. Po povratku iz internacije pa je nasenkrat zaslovel kot slovenski odvjetnik. In naši ljudje hodijo k fanatičnemu Madžaru kot slovenskemu fiskalu. Izključeno celo ni, da postane ta najnoviji slovenski odvjetnik, ki niti slovenski pisati ne zna, župan v Lendavi in narodni poslanec v konstituenti. Manjka še samo, da se izvrši svoječasi nadst vlade, dati Prekmurju lastno upravo, madžarske zakone, in lahko bi bilo izračunati dan, ko zasije Prekmurju zopet stara slava svetostefanske krone.

— Borovlje. Sokolsko društvo priredi na Binkoštni ponedeljek dne 24. maja t. l. ob 2. popoldne na vrtu restavracije Majernik ob Vrbskem jezeru javen nastop naraščajo in članstva. Po nastopu koncert tamburaškega odseka sokolskega društva in ples v veliki dvorani. K

— po Friedmannovem načinu. Kolikor se more doslej reči, se je Friedmannova metoda v nekaterih slučajih jako dobro obnesla.

— Žalostna usoda. Londonski listi poročajo: V jelnišnici Old Bailey v Londonu se je obesil neki Alfred John Ulett. Bil je nemeščec pri neki veliki tvrdki, pri kateri so se v zadnjem času izvršile razne tatvine. Sum je padel na njega, ki je bil že prej enkrat radi nekega delikta dalje časa zaprt. Ulett je bil oženjen in njegova žena ni vedela za njegovo prejšnjo kazn. Ko so torej Uletta aretirali, je on iz bojazni, da žena, katero je zelo ljubil, zve za njegovo preteklost, izvršil samomor. Najbolj tragično pa je to, da so še isti dan, ko se je osumljeni Ulett obesil, našli pravega krivca. Izkazalo se je, da je sum na nesrečnega Uletta, katerega je ljubezen do žene naredila za poštenega človeka, bil povsem neopravičen.

— Izdajatelj in odg. urednik A. Peselj. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Podpirajte
Jugoslovansko Matico!

Mali oglasi.**Proda se:**

Proda se popolnoma nova črna obleka iz predvojne blaga. Vpraša se pri F. Perčiču, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16/I.

Imam nekaj galanterijskih blaga na prodaj, kojega nudim po najnižjih cenah. Naslov v upravi „Jugoslavije“ 722

1 garnitura, oljnatih oči, 1 garnitura oči za kočijo, 2 žigi za žago na jarek, se proda najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod J. V. Jesenice na upravništvu 723

Proda se 6 okroglih gostilniških miz in klop, ter veliko kredenco. Erker Resljeva cesta 20/I. 724

1 Tovorni Avto voz 50 konjskih moči, 5000 K, voz teže „Marka N. A. G. Berlin“ skoraj nov, na veržice (Kettenantrieb) se proda. Prašanje pod Chiffre „Auto B. R.“ „Jugoslavije“ 720

Sede in kadi za žgalnice žganja in pivovarne od 600—4000 litrov prostornine, skupaj za okoli 500.000 litrov proda ceno Jerausch & Gerhold. Maribor ob Dravi, Stolni trg 2. 718

Proda se dobro ohranjen šapirograf. Naslov v upravi. 720

Srednjevelika omara za led po ceno proda. Naslov v upravništvu. 727

Dobro ohranjeno „Puch“-kolo s novimi kolesi in mantelci za prodaj. Cena K 2.600. Ant. Anderlič v Ormožu.

Par konj na prodaj. Za težko vožnjo in tek porabeni, v vsakem oziru zanesljivi. Starost srednja. Cena po dogovoru. I. BERGMAN, Poljanska c. 78.

Prodajam okroglo 30 hl pristnega namiznega vina najraje s posodo. — Prodajam pa tudi samo vino. Naslov v upravi. 715

Proda se enomestna hiša s vrtom, Benzinmotor kveča za kamen drobit vse v Ljubljani. Naslov se izve v upravništvu. 708

Kupi se:

Steklenice prane od 7/8 l kupuje v vsaki množini tvrdka: Br. Novakovič, Ljubljana (Kolizej).

Prva jugoslovanska milarna in svetilna, Ljubljana-Vič, kupuje po najnižjih cenah surov in topljen loj, vosak in pokvarjeno maslo ter priporoča svoje mliče znamke „Angel“ in cerkvene in namizne sveče. 721

Službe:

Sprejemam takoj dobrega misarskega pomočnika in vajenca za misarstvo. — Primož Ciri, Trnovski priistan 4. 716

Izkušen krojaški pomočnik sse službe. — Ponudbe na upravništvu „Jugoslavije“ pod „Delavec“. 717

Kontoristinja zmožna slovenske in nemščine, kakor tudi stenografije, se sprejme pri Marko Rosenberg, trgovina, Ljubljana s popolno oskrbo v hiši. 719

Sprejemamo izkušenega strojeplavca in stenografa takoj v službo. Ponudbe pod „Stenograf“ na upravo.

Koncipijenta, po možnosti s substitucijsko pravico, kakor tudi popolnoma izveščano stenografino-strojeplavko, provratne moči, išče za takojšnji nastop edventiška piarnar dr. Novaka in dr. Kobala v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 8. Plača po dogovoru in naposobjenosti. 707

Razno:

Mobilirano eno ali dve sobi s hano išče dva gospoda za takoj. — Plača dobro. Ponudbe na upravništvu pod „Trgovca“. 726

Zahtevajte „Jugoslavije“ v vseh gostilnah, kavarnah in bistrnicah!

Pridobivajte naročnikov!

Fotografi!

Prvovrstna retušerka, tudi za kontakt šče v svoji domovini mesta. Ponudbe prosim na M. Zauner, Graz, Annenstrasse 12. 689

5.000 kron nagrade

dobi, kdor mi preskibi za takoj ali najkasneje do 15. septembra moderno stanovanje s 3 sobami z vsemi pritlikinami v mestu. Ponudbe na upravništvu „Jugoslavije“ pod „Pettisoč“. 690

Na prodaj

hiša v sredini mesta na prometnem kraju vsi trgovski prostori, takoj na razpolago. Polze se pri: Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 6. 688

Špirit 96 %

v večjih množinah se dobi pri Rudolf Zore & Komp., Ljubljana

Gledališka ulica 7/II.

Potrebujem za takojšnji nastop

2 žagarja

ki sta popolnoma izveščana v rezanju na polnem jarmu ter

1 brusača.

Plača po dogovoru. Franco Dolenc, lesna industrija, Škofja Loka.

A. ČERNE
— GRAVEUR —
55
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1.

Valentin Maček

tovarna slavnikov v Domžalah.

Sprejema v popravilo vsakovrstne slavnike in klobuke za gospode in dame po pošti ter vsako soboto na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. Oblike na vpogled. 684

K. Linhart, urar

Gosposvetska c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur, kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsak čas in se solidno izvrše. 990

Turisti! Prijatelj! Sport! Ljubitelji prirode!

Nabavite si takoj FERD. SEIDLOVO

„Rastlinstvo naših alp“

Knjiga je neobhodno potreben pripomoček za vsakogar, ki išče v prirodi užitek, odmor in razvedrilo.

S poštnino vred stane vezana K 11.10. Za pošiljatev se izvolite obrniti na: Zvezno tiskarno v Ljubljani.

Poravnajte zaostalo naročnino takoj, da se vam pošiljanje lista ne ustavi.

Kolofonija

grško blago, samo na vagon se dobi pri

Rudolf Zore & Komp., Ljubljana

Gledališka ulica 7/II.

Kupujemo

vse vrste **papirja**

po najvišjih dnevnih cenah.

„DRAVA“

veletrgovina s papirjem v Zagrebu. Brzjavlj: „Drava“, Zagreb.

KOLONIJALNO, SPECERIJSKO in PREKOMORSKO BLAGO na veliko

100 pri veletrgovini

„FRUCTUS“ d. d. za promet zemeljskih proizvodov, kolon. in drugega blaga

preje

Isido SCHOLLER, sh. ZAGREB Vlača ul. 21.

Telefon: 106. — Brzjavlj: „Fructus“

Ustanovlj. 1888.

Zahtevajte cenik!

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA CENTRAL

poleg Zmajevca (jubilejnega) mostu.

500 Lastnik **Stevio Miholič**.

Prodaja zabojev sodovin kadi.

25. in 30. maja 1920 ob 10. uri se na javni dražbi prodajo zaboji raznih velikosti.

5. in 10. junija 1920 ob 10. uri razni zaboji, sodi in kadi. — Prevzema in plača se na licu mesta.

Uprava stal. prof. slagališta Dravske div. oblasti — Ljubljana.

684

Pridne kolporterje in raznašalce

sprejme takoj

Upravništvo „JUGOSLAVIJE“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Več vagonov krmilne meke, krmilne koruze in otrohov

proda po zelo nizkih cenah

Nakupovalna zadruga,

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5.

Najtežljive vrelo kupevanja!

Pšenično brašno, raženo brašno, kukuruzno brašno, kukuruznu krupicu, ječmeno brašno, ječmenu kašu, posije,

kukuruz u zmo,

stari i novi dobavlja odmah

Paromlin, Zagreb.

V svrhu nabave

železnega

čeličnega

blaga

iz Nemške Avstrije

se izvolite obrniti na

„Sidro“ d. m. g. H. Wien

III. Reiserstrasse 8

Zastopstvo:

„SIDRO“ d. d. za trgovino

z železnino v Zagrebu,

Vlaška ul. 40.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo najboljši uspeh, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Fotograf-ske poročnine so dospele za moderne slike

ter se priporoča

Atelje „HELIOS“ Veličan Bešter

LJUBLJANA, Aleksandrova c. 5.

Hiša št. 166 je naprodaj.

Prednost imajo le od državnega stanovanjskega urada imenovani milijonarji.

Regunski urad za preganjanje domačinov v Ljubljani.

Kupim stavbišče

v Ljubljani ali hišo z dvoriščem ali vrtom,

na katerem bi se dalo postaviti industrijsko poslopje.

Posredovalci dobe nagrado. — Ponudbe na upravništvu „Jugoslavije“ pod „Stavbišče“.

BAKRENIH KOTLOV

večja množina, vseh vrst za pranje, kuho žganja, kuho polente, melih in večjih, ter raznih drugih pride v kratkem iz največje prvovrstne evropske tvornice, od katere glavno zastopstvo imamo mi za celo Jugoslavijo.

Naročila sprejemamo v predzabeležbo po najnižjih dnevnih cenah. Material zajamčeno prvovrstni. Naročila prosimo poslati na

„METALLUM“ d. d. za promet železa, kovin in tehničnih proizvodov. ZAGREB, Ilica 112. Telefon 21-09. Brzjavlj: „METALLUM“.

L'Eau de Cologne | Kolinska voda

No 250

de la Maison | Trvdke

„DRIAY-PARIS“

Vaüt plus que l'or! — Bol zahtevano kot zlato!

Prodaja na debelo. Parfumerie des „Fleurs de France“ — (Parfumerija „cvetja Francije“).

21 — PRED SKOFIJO — LJUBLJANA.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Brzjavni naslov: „ESKOMPTNA“.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Domaće vloga. — Nakup in prodaja: električ, deviz, vauči — eskompt menic akreditivi — borza.

Interurb. telefonska št. 146.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST:

časopise, knjige, brošure, cenike, le ake, lepake, vabila, vzporedne račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne hitro, lično in ceno

Zvezna tiskarna
v Ljubljani, Stari trg 19.
Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Prometa do srede aprila nad 31.000.000 kron.

4%

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.